292645 - Ramazan ayında özel yiyecekler tüketmek

Soru

Memleketimizde Ramazan ayına özel ekmek, tatlı vb. yiyecek yapılmaktadır. Ancak bir hoca bu davranışın bidat olduğunu, Ramazan ayında bir takım yiyecekleri yemek diğerlerini yememek haram olduğunu söylemektedir. Bu konuda hüküm nedir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Ramazan ayına özel tatlı vb. yiyeceklerin yapılmasında bir sakınca yoktur. Bu konu bidat olayına girmez. Çünkü bu davranışla Allah'a yaklaşma ve sevap işleme amacı yoktur. Bu sadece bir örf olarak görülmektedir.

Bidat ise; dinde yeni bir şey oluşturmaktır. Nitekim Rasullullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle dedi: "Kim bizim bu dinimizde ondan olmayan bir şey ortaya çıkarırsa, o şey kabul edilmez." (Buhari 2697, Muslim1718)

Ekleme olarak bidatı Şatibi Rahimehullah şöyle tarif etmiştir: "Dinde icat edilmiş, şeriata rakip ve şeri yöntemle uygulanmasıdır."

Aynı şekilde bidat: şer'i bir belirleme olmadığı halde belirli vakitlerde belirli ibadetler yapmaktır. Örnek olarak sürekli Şaban ayının on beşinci gününde oruç tutmak, o geceyi ihya etmek.

Fakat belirli zamanlarda belirli adetleri yapmak bidat hükmüne girmez. Zira bir hadiste şu şekilde rivayet edilmiştir:

"Biz cuma günü olunca sevinirdik. Çünkü bizim yaşlı bir kadın akrabamız vardı. Pazı kökü bulur, tencereye koyar, üzerine de arpa öğütüp ilavede bulunurdu. Vallahi, bunun içinde ne kuyruk yağı ne de iç yağı olurdu. Cuma namazını kıldık mı, mescidden ayrılır, o ihtiyar kadına selam verip

hanesine girerdik. O da söz konusu yemeği önümüze koyardı. İşte bu sebeple biz cuma olunca sevinirdik." Buhari 5403

Bu hadisten anlaşıldığına göre O yaşlı kadın sahabelere Cuma gününe özel bu yemeği ikram ederdi, bununla birlikte sahabeler bu günü takip eder yedikleri yemekten dolayı mutluluk duyardı. Buna bidat denebilir mi?!

Daha doğrusu Ramazan ayına yapılan özel yemek ile sahabelerin Cuma gününe yaptıkları özel yemek arasında ne fark var?!

Şeyh Muhammed İbrahim Rahimehullah şöyle dedi: "Uygulanan adetlere bidat denilseydi, Rasullullah Sallallahu aleyhi vesellem ve sahabeleri döneminde olmayan giyim, yiyecek ve tüm yaşam araçları bidat ve münker olarak görülecektir. Bunu söylemek batıl olduğu gibi dinin amaç ve temelleri hakkında cahilliktir.

Rasullullah Sallallahu aleyhi vesellem'in bidat konusundaki sözü açık ve nettir.

Şeyh Useymin Rahimehullah şöyle dedi: "Adet ile İbadet arasındaki fark:

İbadet Allah'a yaklaşmak ve sevabını elde etmek amacıyla Allah ve Peygamberinin emrettiğidir.

Adet ise: İnsanların kendi aralarında yiyecek, giyim, ulaşım ve diğer yaşam araçları konusunda alışkanlık haline getirdikleri hususlardır.

Diğer fark ise: bir eylemin ibadetten olduğunda dair delil olmadığı takdirde o ibadette asıl olan yasak ve haramlıktır. Zira yüce Allah şöyle buyurdu: "Yoksa, Allah'ın izin vermediği bir dini kendilerine tutulacak yol kılan ortakları mı var? Eğer (cezaların ertelenmesine dair) kesin hükmü olmasaydı, derhal aralarında hüküm verilirdi. Şüphesiz, zâlimler için elem dolu bir azap vardır". Şura/21

Adetlerde ise yapılmamasıyla ilgili delil olmadığı takdirde asıl olan mübahlıktır.

Bunun üzerine insanların alışkanlık haline getirdikleri bir şeyin haram olduğuna dair delil nerede?!

İbadetlerde ise bidat olmadığına dair delil istenir. Çünkü ibadetler ancak bir delile dayanarak yapılır.

Bidatin şer'i kriteri: "Allah'ın meşru kılmadığı bir şeyle ibadet etmek"

Her kim Allah'ın meşru kılmadığı, Rasullullah Sallallahu aleyhi vesellem ve sahabeleri meşru kılmadığı bir şeyle kulluk yaparsa bidat işlemiş olur.

Adetler ise alışkanlık ve örfe bağlıdır. Bunlar dinde bidat sayılmaz. Her ne kadar bunlar sözlükte bidat olsa da dinde bidat değildir. Rasullullah Sallallahu aleyhi vesellem'in sakındırdığı bidat değildir. (Mecmu Fetava İbn Useymin 2/292)

En iyisini Allah bilir.